

Jakelu: Proftest Syken vertailumittauksiin osallistuvat toimijat

Vertailumittaus IAPAH 05/2023 Sisäilmanäytteiden PAH-määritykset

Proftest SYKE järjestää yhteistyössä Työterveyslaitoksen (TTL) kanssa vertailumittauksen laboratorioille, jotka tekevät sisäilmanäytteiden PAH-yhdisteiden määrityksiä XAD-adsorbenttiputkista (Orbo 43).

Vertailumittauksen tarkoituksena on osallistuvien laboratorioiden tulosten vertailtavuuden ja oikeellisuuden varmistus. Osallistujien määräksi arvioidaan noin 8 laboratoriota. Järjestettävä vertailumittaus **ei kuulu akkreditoituun pätevyysalueeseen** (finas.fi), mutta sen toteutuksessa noudatetaan akkreditoidun toiminnan periaatteita.

Näytematriisi

Syntetttinen näyte XAD-adsorbenttiputkessa (Orbo 43) ja putkinollanäyte (Orbo 43)

Aikataulu

Kierrokselle ilmoittautuminen	6.4. – 11.5.2023
Näytteiden lähetyspäivä	5.6.2023 (lisätietoja: kappale 4 <i>Näytteiden toimitus</i>)
Näytteiden määritys	Näytteet on laitettava mittaukseen viimeistään 9.6.2023
Osallistujatulosten raportointi	5.6. – 19.6.2023

Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **485 €** (+ alv 24 %).

Katso tarkemmat tiedot tämän kirjeen kappaleesta 9 *Osallistumismaksu*.

Mirja Leivuori,
ryhmäpäällikkö

Riitta Koivikko,
koordinaattorin sijainen

Proftest SYKE on FINAS-akkreditointipalvelun akkreditoima vertailumittausten järjestäjä PT01 (finas.fi), jonka toiminta täyttää ISO/IEC 17043 (2010) vaatimukset.

Vertailumittauksen toteutus

1 Järjestäjä

Proftest Syke, Suomen ympäristökeskus Syke, Tutkimusinfra

Osoite: Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Sähköposti: proftest@syke.fi

Yhteyshenkilöt

Koordinaattori: Mirja Leivuori, puh. 0295 251 366

Koordinaattorin sijainen: Riitta Koivikko, puh. 0295 251 750

Tekninen toteutus: Jari Nuutinen, puh. 0295 251 467

Keijo Tervonen, puh. 0295 251 691

Markku Ilmakunnas, puh. 0295 251 208

Sari Lanteri, puh. 0295 251 349

Sähköposti: etunimi.sukunimi@syke.fi

Yhteistyökumppani

Työterveyslaitos, TTL (T013, finas.fi)

Analytiikan asiantuntijat

Evgeny Parshintsev (TTL), puh. 030 474 2198

Outi Kammonen (TTL), puh. 030 474 2951

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ttl.fi

Alihankinta

Näytteenvalmistus ja analytiikka: TTL (T013, finas.fi)

2 Näytteet ja testisuureet

Vertailumittauksen osallistujille toimitetaan kaksi synteettistä näytettä XAD-adsorbenttiputkessa (Orbo 43).

Lisäksi toimitetaan yksi putkinollanäyte. Näytteet, testisuureet ja pitoisuusalueet esitetään liitteessä 1.

3 Ilmoittautuminen

Pätevyyskokeeseen ilmoittautuminen on avoinna **11.5.2023 asti**. Ilmoittautumislomakkeella tilattava yksi IAPAH-näytepaketti sisältää synteettiset näytteet IA1PAH ja IA2PAH sekä putkinollanäytteen IA0PAH.

Ilmoittautuminen tehdään sähköisen asiakasjärjestelmämme, ProftestWEBin kautta osoitteessa:

<https://www.wp5.ymparisto.fi/Labtest/>. Mikäli ProftestWEBin käytössä ilmenee ongelmia tai tarvitsette järjestelmään käyttäjätunnuksen ja salasanan, pyydämme ottamaan yhteyttä proftest@syke.fi.

4 Näytteiden toimitus

Näytteet lähetetään osallistujille postitse **5.6.2023**.

Jos näyte ei ole saapunut perille **7.6.2023 klo 16** mennessä, lähetyksessä on särkyneitä näytteitä tai siitä puuttuu tilattuja näytteitä, osallistujaa pyydetään ottamaan heti yhteyttä vertailumittauksen tekniseen toteutukseen (yhteystiedot löytyvät kappaleesta 1 Järjestäjä).

5 Näytteen säilytys ja analysointi

Näytteitä säilytetään huoneenlämmössä. Määritykset tehdään siinä laboratoriossa, jonne näytteet toimitetaan ja laboratorion normaalisti käyttämällä menetelmillä sekä noudattaen järjestäjän ohjeistusta. Näytteistä ei tule tehdä rinnakkaismääryksiä enempää kuin laboratorion normaali käytäntö edellyttää.

Näytteiden analysointi on aloitettava mahdollisimman nopeasti niiden saavuttua. Näytteet on laitettava mittaukseen **viimeistään 9.6.2023**. Jos näytteiden analysoinnissa on ongelmaa, on siitä tiedotettava järjestäjää.

6 Tulosten raportointi

Osallistujien tulee palauttaa tuloksensa **viimeistään 19.6.2023**. Tulokset raportoidaan sähköisen asiakasjärjestelmän, ProfTestWEBin, kautta.

Synteettisistä näytteistä raportoidaan testisuureiden määritetyt tulokset pyydettyssä yksikössä. Kaikki tulokset tulee raportoida yhtä desimaalia tarkemmin kuin laboratorion normaali tulosten ilmoitustarkkuus. Lisäksi osallistujille toimitetaan taustakysely käytetystä määrittystekniikasta, johon tulee vastata tulosten raportoinnin yhteydessä.

ProfTest Syke toimittaa kierroksen alustavan tulosraportin osallistujille viimeistään viikolla 26 (26.–30.6.2023). Loppuraportti julkaistaan viimeistään marraskuussa 2023 ja se on saatavilla ProfTestWEBissä sekä ProfTest Syken verkkosivuilla (proftest@syke.fi). Osallistujia tiedotetaan raportin julkaisusta sähköpostitse.

7 Vertailuarvot ja pätevyyden arviointi

Testisuureen vertailuarvoksi asetetaan laskennallinen arvo, osallistujien tulosten robusti keskiarvo, mediaani tai sen keskiarvo. Vertailuarvon laskentaan otetaan ne tulokset, jotka on raportoitu annettujen ohjeiden mukaisesti. Tarvittaessa vertailuarvo voidaan asettaa myös asiantuntijalaboratorion tuloksen perusteella. Pätevyyden arvioinnissa käytetään z-arvoja, joiden laskemisessa käytettävät tavoitehajonnan alustavat arvot ilmoitetaan näytteiden saatekirjeessä. Tarvittaessa arvioinnissa voidaan käyttää myös E_n - tai $D\%$ -arvoa.

8 Luottamuksellisuus

Pätevyyskokeen tulokset käsitellään nimettöminä.

9 Osallistumismaksu

Pätevyyskokeen osallistumismaksu on **485 €** (+ alv 24 %). Osallistuja voi halutessaan tilata ylimääräisiä näytteitä, joiden hinta on 80 €/näyte (+ alv 24 %, rajallinen saatavuus). Kierrokselle osallistuminen sisältää kaksi synteettistä näytettä XAD-adsorbenttiputkessa sekä yhden putkinollanäytteen. Osallistumismaksu peritään alustavan tulosraportin julkaisun jälkeen. Järjestäjä pidättää oikeuden periä toimenpidekorvausta laskun lähettämisen jälkeen tehdyistä laskutukseen liittyvistä (kuten laskutusosoite) korjauksista.

10 Liitteet

Liite 1 Näytteet, testisuureet ja pitoisuusalueet

Näytteet, testisuureet ja pitoisuusalueet

Testisuureet	Näytetyyppi	Näytetunnus	Pitoisuusalue
Antraseeni (CAS No 120-12-7)	Synteettinen näyte XAD-adsorbenttiputkessa (1 putki)	IA1PAH	5–500 ng/näyte
Asenaftteeni (CAS No 83-32-9)			
Asenaftyleeni (CAS No 208-96-8)	Synteettinen näyte XAD-adsorbenttiputkessa (1 putki)	IA2PAH	5–500 ng/näyte
Fenantreeni (CAS No 85-01-8)			
Fluoranteeni (CAS No 206-44-0)			
Fluoreeni (CAS No 86-73-7)	Putkinolla (1 putki)	IA0PAH	
1-Metyylinaftaleeni (CAS No 90-12-0)			
2-Metyylinaftaleeni (CAS No 91-57-6)			
Naftaleeni (CAS No 91-20-3)			
Pyreeni (CAS No 129-00-0)			